

Vlad S. PETCU
Ioan LALA POPA
Universitatea de Vest din Timișoara
Facultatea de Economie și de Administrare a Afacerilor

IMPACT OF GRANT PROJECTS IMPLEMENTATION IN ROMANIAN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Case study

Keywords

*Government Expenditures,
Higher Education,
European Funding,
Grants,
Management.*

JEL Classification

I21, I23, H52, O22

Abstract

Romanian Higher Education Institutions were one of the main beneficiaries of European funding in the 2007-2013 funding exercise, especially in the Sectoral Operational Programme Human Resources Development.

Analyzing the data provided by 21 public universities in Romania, we find that Universities have accessed in a significant proportion two types of projects: those dedicated to transition from school to active life and those dedicated to doctoral studies. Also, the proportion of the European funds attracted by HEIs is an overwhelming part of the allocation of reference (over 40% since 2011), and also a significant proportion of total revenues universities (~ 15.5 % for 2011-2014).

Evoluția finanțării învățământului superior

Modalitatea clasică de finanțare a instituțiilor de învățământ superior din întreaga Europă este optimizată în permanență, dezvoltând sisteme de finanțare tot mai complexe și exigente, bazate pe indici și obiective transparente. Finanțarea din fonduri publice se acordă mult mai strict, acestea fiind alocate pe bază de competitivitate și exigențe crescute. Criza economică a accentuat presiunea asupra sustenabilității și optimizării cheltuielilor din fonduri publice pentru învățământ superior, impunând astfel diversificarea a surselor de finanțare.

Noile sisteme de finanțare pun accent pe rezultatele obținute în termeni de răspunsuri concrete la nevoile societății, astfel încât eficiența finanțării poate fi dată de relația dintre mărimea finanțării din bani publici și rezultatele obținute. (UEFISCDI-CNFIS, 2015)

Evoluția finanțării educației la nivel european, ca procent din PIB, este prezentată în Figura 1 și prezintă o tendință ascendentă moderată la nivelul UE, în timp ce în România evoluția este puternic oscilantă, cu un maxim de 4,4 puncte procentuale în 2008. Remarcăm că tendința de apropiere față de media europeană, prezentă în perioada de creștere economică din anii 2000-2008, a fost inversată începând din 2009.

Sprijinirea învățământului superior din România prin fonduri europene în perioada de programare 2007-2013

Universitățile din România au avut la dispoziție în perioada de programare 2007-2013 (perioadă efectivă de accesare 2008-2015) o varietate de fonduri europene nerambursabile, atât pentru cercetare, cât și pentru activitățile educaționale desfășurate, atât pentru activități de tip hard (lucrări, bunuri, investiții), cât și activități de tip soft.

Proiectele implementate de Universități prin POSDRU

Instituțiile de Învățământ Superior au fost una dintre principalele tipologii de beneficiari ai Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, iar alocarea proiectelor implementate de universități per Domenii Majore de Intervenție se regăsește în Tabelul 1.

Figura nr. 2 relevă distribuția proiectelor implementate de universități prin POSDRU, în perioada de programare 2007-2013.

Universitățile au implementat în perioada analizată un număr semnificativ de proiecte pe patru domenii majore de intervenție. Din punct de vedere al numărului de proiecte, cel mai de succes DMI în rândul universităților au fost DMI 2.1 „Tranziția de la școală la viața activă” și DMI 1.5 „Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării”,

care au totalizat peste jumătate din numărul de proiecte depuse pe 14 domenii majore de intervenție. Din punct de vedere al valorii proiectelor contractate însă, există un singur domeniu-lider, și anume DMI 1.5 „Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării, care a totalizat nu mai puțin de 42% din totalul sumelor atrase de universități.

Analiza de mai sus este una îmbucurătoare, întrucât ne relevă faptul că Instituțiile de Învățământ Superior au accesat fonduri care au servit obiectivelor instituționale legitime ale universităților.

Distribuția fondurilor POSDRU per universități funcționează conform principiului 70-30. Astfel, 13 universități din 49 au reușit să atragă peste 70% dintre sumele contractate. Astfel, cu toate că are doar două treimi din numărul de studenți ai Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Universitatea Politehnică din București a reușit să atragă de aproape două ori mai mult decât UBB, respectiv 15,78% din sumă.

Importanța fondurilor europene pentru universități

Instituțiile de Învățământ Superior din România au fost printre principalii beneficiari ai fondurilor europene în exercițiul financiar 2007-2013, în special în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane.

Analizând datele puse la dispoziție de 21 de universități publice din România, constatăm că fondurile europene constituie o proporție covârșitoare din alocația de referință (peste 40% începând din 2011), și totodată o proporție semnificativă din totalul veniturilor obținute de universități (~15,5% pentru anii 2011-2014), aspect evidențiat prin Figura nr. 3.

Corelații referitoare la fondurile europene atrase de universități

Dat fiind faptul că ponderea fondurilor europene în veniturile totale ale universităților reprezintă o proporție semnificativă (peste 15%), este important să analizăm măsura în care fondurile europene gestionate de ÎÎS au contribuit la atingerea misiunii universitare sau nu.

Din punct de vedere al surselor de finanțare, trebuie să pornim de la premisa că proiectele implementate de universități se află în zona finanțării competitive, pe bază de proiecte, ceea ce conduce implicit la o autonomie limitată în ceea ce privește gestionarea fondurilor atrase.

Implementarea proiectelor presupune atingerea anumitor indicatori setați clar de finanțator (în cazul nostru Uniunea Europeană și Guvernul României), singura libertate avută de universități fiind modul în care reușesc să îndeplinească indicatorii convergenți indicatorilor de program.

Dat fiind acest aspect, presupunerea autorului este aceea că fondurile europene contribuie la atingerea obiectivelor instituționale, dar tangențial, răspunzând în principal unui alt set de obiective ce nu intră în dezacord cu obiectivele universităților. Analiza numărului de studenți ai universităților publice din România, prezentată în Tabelul 2 este extrem de utilă pentru atingerea scopului cercetării.

Variația numărului de studenți ai universității reprezintă în sine un indicator de calitate al respectivei instituții, dictat de modul în care funcționează “piața” educației terțiare, pe principiul cererii și ofertei.

Totodată, corelațiile dintre numărul de studenți și tipologiile, respectiv, cuantumul surselor de venit ale universităților, reprezintă o modalitate de cercetare a legăturilor între factorii analizați, conducând la concluzia că factorul decisiv în obținerea de finanțare, respectiv rezultate, este dat de capacitatea administrativă și de cifrele de școlarizare.

Din datele colectate, putem observa cum în ultimii patru ani, numărul studenților s-a comprimat cu aproape 14 procente, respectiv peste 70.000 studenți. Dat fiind faptul că sistemul de finanțare al învățământului superior este conceput astfel încât finanțarea se acordă universităților într-o foarte mare măsură pe baza numărului de studenți, ajungem la concluzia că evoluția populației școlare pune în dificultate anumite universități.

Tabelele 3,4,5 și 6 prezintă diferite corelații realizate luând în calcul valoarea finanțării nerambursabile obținută de universități

Putem concluziona că valoarea finanțării nerambursabile este cel mai strâns corelată de numărul de studenți ai unei anumite universități. Calitatea universităților (măsurată prin procentul acordat finanțării suplimentare de excelență) e corelată de asemenea cu valoarea fondurilor atrase de universități, dar într-o mult mai mică măsură.

Mulțumiri

Această lucrare a fost realizată cu sprijinul proiectului POSDRU/159/1.5/S/142115 cu titlul “Performanță și excelență în cercetarea doctorală și postdoctorală în domeniul științelor economice din România”, cofinanțat din Fondul Social European prin intermediul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013.

Referințe

- [1] Eurostat. (2016). *Eurostat, INDIC_ED, ISCED11*. Retrieved Iulie 21, 2016, from <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
- [2] Institutul Național de Statistică. (2016). *Institutul Național de Statistică, CPIB*. Retrieved Iulie 21, 2016, from www.insse.ro
- [3] UEFISCDI - CNFIS. (2014). *Raport public anual - 2013*. București.
- [4] UEFISCDI-CNFIS. (2013). *Raport public anual - 2012*. București: CNFIS.
- [5] UEFISCDI-CNFIS. (2015). *Raport public anual 2014 - Starea finanțării învățământului superior și măsurile de optimizare ce se impun*. Timișoara: CNFIS.

Lista figurilor

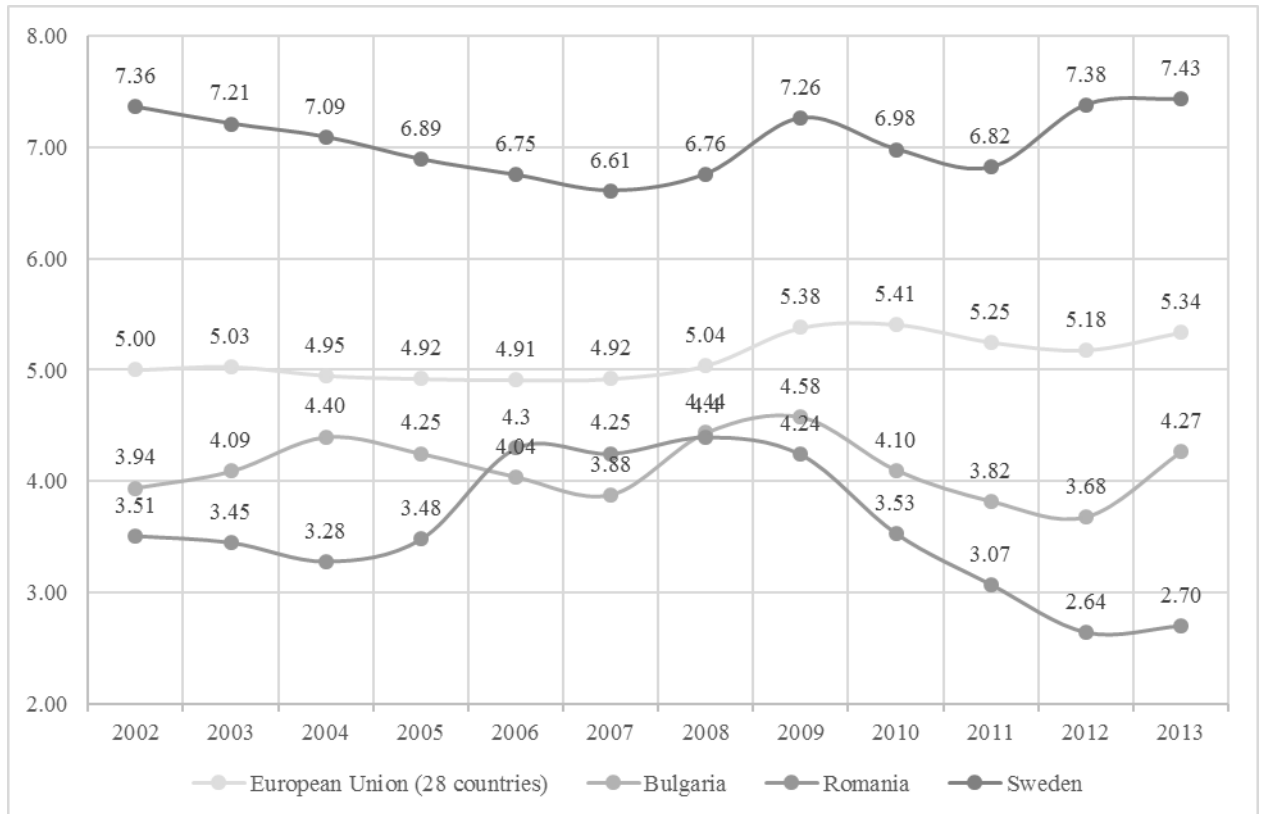

Figura nr. 1 – Evoluția comparativă a finanțării totale a educației, ca procent din PIB, între diferite state

Sursa: prelucrare autor după date disponibile la (Eurostat, 2016), (Institutul Național de Statistică, 2016)

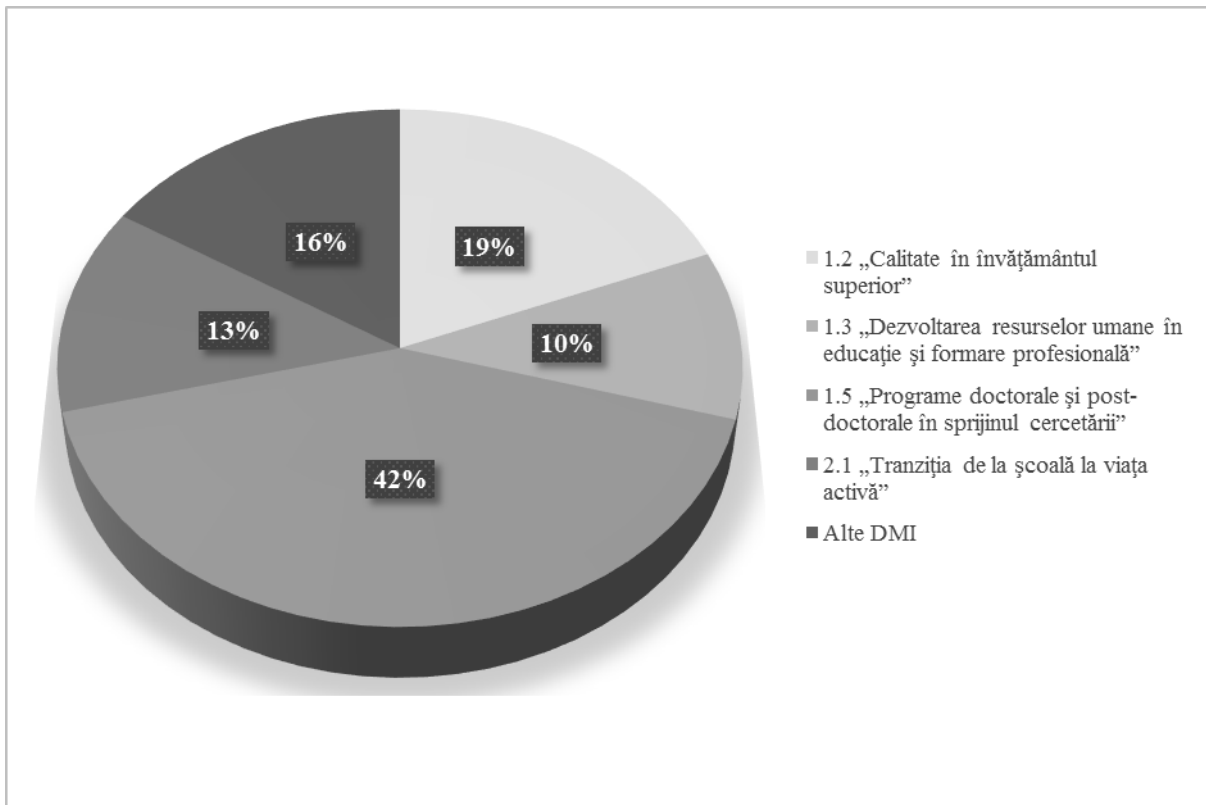

Figura nr. 2 - Repartizarea sumelor proiectelor implementate de universități, per DMI

Sursa: date furnizate de MFE, prelucrate de autor

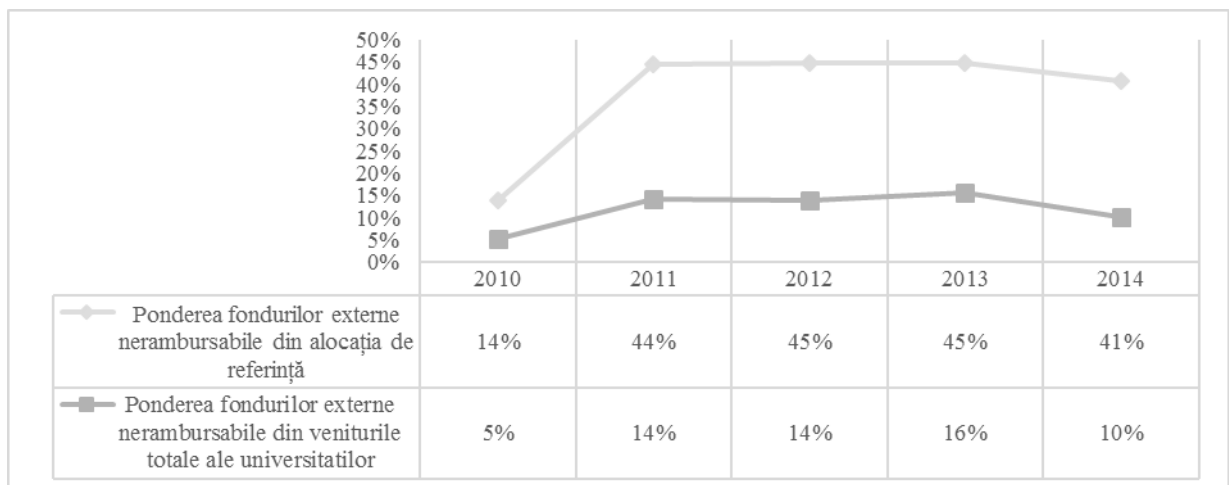

Figura nr. 3 - Ponderea Fondurilor Europene în finanțarea universităților

Sursa: prelucrare autor după date puse la dispoziție de MENCȘ, CNFIS și Universități

Lista tabelelor

Tabelul 1 – numărul și suma totală a proiectelor implementate de Universități prin POSDRU, defalcate pe Domenii Majore de Intervenție

Denumirea Domeniului Major de Intervenție	Număr de proiecte accesate de universități	Suma totală contractată de universități aferentă DMI	Procent din numărul de proiecte	Procent din suma proiectelor
1.1 „Acces la educație și formare profesională inițială de calitate”	1	6,396,963.40	0.17%	0.16%
1.2 „Calitate în învățământul superior”	118	758,456,430.28	20.49%	18.87%
1.3 „Dezvoltarea resurselor umane în educație și formare profesională”	54	422,893,609.01	9.38%	10.52%
1.5 „Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării”	153	1,675,286,779.02	26.56%	41.68%
2.1 „Tranziția de la școală la viața activă”	160	518,899,538.29	27.78%	12.91%
2.2 „Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii”	4	43,722,885.00	0.69%	1.09%
2.3 "Acces și participare la FPC"	6	12,245,996.29	1.04%	0.30%
3.1 „Promovarea culturii antreprenoriale”	24	215,813,687.47	4.17%	5.37%
3.2 " Formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității"	26	193,873,443.61	4.51%	4.82%
3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali și societatea civilă”	9	17,961,346.27	1.56%	0.45%
5.1 "Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare"	12	72,930,655.69	2.08%	1.81%
5.2 „Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă”	2	17,712,525.50	0.35%	0.44%
6.2 „Îmbunătățirea accesului și a participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii”	3	21,605,707.52	0.52%	0.54%
6.3 „Promovarea egalității de șanse pe piața muncii”	4	41,608,530.95	0.69%	1.04%

Sursa: date furnizate de MFE, prelucrate de autor

Tabelul 2 – Evoluția numărului de studenți al universităților publice din România, defalcat per ÎIS

Cod universitate	Denumire universitate	Număr studenți 2012	Număr studenți 2013	Număr studenți 2014	Număr studenți 2015	Evoluție număr studenți 2012-2015	Evoluție procentuală număr studenți raportat la 2012
U01	Universitatea Politehnica București	25580	25433	26829	27803	2223	8.69%
U02	Universitatea Tehnică de Construcții București	8101	7549	6946	6352	-1749	-21.59%
U03	Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” București	3363	3291	3143	2950	-413	-12.28%
U04	USAMV București	13243	11997	11863	11961	-1282	-9.68%
U05	Universitatea București	34088	31806	31305	31235	-2853	-8.37%
U06	UMF „Carol Davila” București	10661	11133	11198	11532	871	8.17%
U07	ASE București	25290	23678	21351	21246	-4044	-15.99%
U08	Universitatea Națională de Muzică București	874	852	854	846	-28	-3.20%
U09	Universitatea de Arte din București	1409	1338	1423	1456	47	3.34%
U10	UNATC „I.L.Caragiale” București	828	830	794	812	-16	-1.93%
U11	ANEFS București	1274	1321	1390	1477	203	15.93%
U12	SNSPA București	7722	6266	6256	6044	-1678	-21.73%
U13	Universitatea „1 decembrie 1918” Alba-Iulia	4626	4304	4078	3927	-699	-15.11%
U14	Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad	9542	7702	6598	6068	-3474	-36.41%
U15	Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	5749	5107	4884	4786	-963	-16.75%
U16	Universitatea de Nord din Baia Mare	4999	0	0	0	-4999	-100.00%
U17	Universitatea „Transilvania” Brașov	21399	20261	19512	18843	-2556	-11.94%

U18	Universitatea Tehnică Cluj Napoca	15000	19726	19592	19738	4738	31.59%
U19	USAMV Cluj Napoca	6203	6079	5954	5821	-382	-6.16%
U20	Universitatea „Babeş-Bolyai“ Cluj	42778	37919	35560	34904	-7874	-18.41%
U21	UMF „Iuliu Hațieganu“ Cluj Napoca	6456	6436	6727	6957	501	7.76%
U22	Academia Muzică „ Gh.Dima“ Cluj Napoca	1133	1057	1085	1117	-16	-1.41%
U23	Universitatea de Artă și Design din Cluj Napoca	1012	994	967	935	-77	-7.61%
U24	Universitatea „Ovidius“ Constanța	17650	16922	15541	14398	-3252	-18.42%
U25	Universitatea Maritimă Constanța	5854	5368	5314	4877	-977	-16.69%
U26	Universitatea din Craiova	22741	20418	19660	17830	-4911	-21.60%
U27	UMF Craiova	3925	3858	3980	4165	240	6.11%
U28	Universitatea „Dunărea de Jos“ Galați	14415	13189	12252	11499	-2916	-20.23%
U29	Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi“ Iași	15461	14799	14247	13693	-1768	-11.44%
U30	USAMV „Ion Ionescu de la Brad“ Iași	4371	4415	4515	4547	176	4.03%
U31	Universitatea „Al. I. Cuza“ Iași	32169	26975	25573	24227	-7942	-24.69%
U32	UMF „Gr. T. Popa“ Iași	8817	8935	9297	9716	899	10.20%
U33	Universitatea de Arte „George Enescu“ Iași	1518	1467	1426	1456	-62	-4.08%
U34	Universitatea din Oradea	17477	16047	15021	14196	-3281	-18.77%
U35	Universitatea din Petroșani	4548	4026	3545	3333	-1215	-26.72%
U36	Universitatea din Pitești	12164	10535	10134	9208	-2956	-24.30%
U37	Universitatea „Petrol-Gaze“ Ploiești	9820	8140	8075	7627	-2193	-22.33%
U38	Universitatea „Eftimie Murgu“ Reșița	3172	2391	2153	1883	-1289	-40.64%
U39	Universitatea „Lucian Blaga“ Sibiu	19199	17019	15247	14766	-4433	-23.09%

U40	Universitatea „Ștefan cel Mare“ Suceava	10954	9646	8317	8027	-2927	-26.72%
U41	Universitatea „Valahia“ Târgoviște	8407	7068	7039	6514	-1893	-22.52%
U42	Universitatea „Constantin Brâncuși“ Târgu Jiu	4275	3904	3582	3125	-1150	-26.90%
U43	Universitatea „Petru Maior“ Tg. Mureș	4024	3402	3421	3157	-867	-21.55%
U44	UMF Tg. Mureș	5029	5103	5270	5403	374	7.44%
U45	Universitatea de Arte Tg. Mureș	391	377	382	402	11	2.81%
U46	Universitatea Politehnică Timișoara	13383	12954	12649	12257	-1126	-8.41%
U47	USAMV a Banatului Timișoara	6158	5404	5009	4848	-1310	-21.27%
U48	Universitatea de Vest Timișoara	17435	16036	14949	14159	-3276	-18.79%
U49	UMF „Victor Babeș“ Timișoara	6166	6399	6675	6816	650	10.54%
TOTAL		520853	479876	461582	448939	-71914	-13.81%

Sursa: date prelucrate de autor, disponibile în formă primară în (UEFISCDI-CNFIS, 2013), (UEFISCDI - CNFIS, 2014), (UEFISCDI-CNFIS, 2015) și primite de la CNFIS pentru anul 2015

Tabelul 3 - Corelație între valoarea finanțării nerambursabile în anul curent și numărul de studenți

2012	2013	2014
0.807133	0.628048	0.813899

Sursa: date prelucrate de autor, furnizate de Universități, CNFIS și MENCȘ

Tabelul 4 - Corelație între valoarea finanțării nerambursabile în anul curent și ponderea finanțării suplimentare în anul următor (efecte ale finanțării)

2011	2012	2013	2014
0.29494	0.200424	0.190482	0.208532

Sursa: date prelucrate de autor, furnizate de Universități, CNFIS și MENCȘ

Tabelul 5 - Corelație între valoarea finanțării nerambursabile în anul curent și ponderea finanțării suplimentare în anul precedent (finanțare în funcție de calitatea ÎIS)

2010	2011	2012	2013
0.365371	0.388664	0.269137	0.297279

Sursa: date prelucrate de autor, furnizate de Universități, CNFIS și MENCȘ

Tabelul 6 - Corelație între valoarea finanțării nerambursabile în anul curent și ponderea finanțării suplimentare în anul curent

2010	2011	2012	2013	2014
0.353525	0.382143	0.248273	0.227981	0.273451

Sursa: date prelucrate de autor, furnizate de Universități, CNFIS și MENCȘ